

ნიკონი

ნახ. შ. შორაჩხიძისა

— რა დააზავა, რატომ მიჰყავს?
 — ერთმანეთის ენები არ იცინან და ამიტომ სავართ
 ენა ვერ გაშლანახსი!

თავიანი ხახვი და უთავო ხალხი

ფელატონი

ხახვს მეტად ურთულესი და უძველესი დამოკიდებულება აქვს ხალხთან.

ჯერ კიდევ ბიბლია გვაუწყებს, რომ როცა მოსე წინასწარმეტყველმა თავისი ხალხი ეგვიპტელთა ტყვეობიდან იხსნა და აღთქმის ქვეყანაში ქანაანს მიიყვანა, ებრაელებმა უსაყვედურეს, ამ უდაბნოში სად მოგვიყვანე საშიმშილოდ, ეგვიპტეში ხახვი თავსაყრელი გვეკონდაო!..

ხახვმა ხალხში ჯერ ვიტამინებით გაითქვა სახელი, მერე კი ხალხურ მედიცინაშიც შეაღწია, როგორც იარების მომშუშებელმა და სისხლდენის შემჩერებელმა წამალმა.

ხახვმა დიდი ამაგი დასდო ჩვენი მეტყველების განვითარებასაც. სად არ გაიგონებთ ფრთოსან გამოთქმებს, ყურებზე ხახვი არ დამატარო, ხახვივით შემრჩაო და სხვა ასეთებს. ხახვმა ამასთან ერთად შეიძლება ცხარე ცრემლიც გადინოს, თანაც გაუთავებლად. სწორედ ამიტომ ხახვთან ურთიერთობაში დიდი სიფრთხილე გვმართებს; თუ კაცს თ.ვი არა გაქვს, თავიანი ხახვის მოყვანა არ უნდა ითავოს!

ეს და ამდაგვარი სხვა ფიქრებიც აღგვიძრა შარშან გვიანი შემოდგომით მარნეულის რაიონის წერეთლის მეზობტნეობის მეურნეობაში ჩასვლამ და მინდორში ღია ცის ქვეშ მიტოვებული თავიანი ხახვის ზვინების ხილვამ!..

ხალხო, ვისია ეს ხახვი? - აღმოგვხდა წამხდარი ხახვისგან ცრემლმორეულებს და რადგან პასუხი არავინ გაგვცა, მივხვდით, რომ ვიღაცას მართლაც ხახვივით შერჩა ამხელა მოსავლის წახდენა!

ხალხისგან რომ ვერაფერი გავიგეთ, წერილობით წყაროებს დავუწყეთ ჩხრეკა... და, აი, რა აღმოჩნდა: 1988 წელს წერეთლის მეზობტნეობის საბჭოთა მეურნეობაში კახეთიდან მოსული მუშების ერთმა ჯგუფმა ოჯახური იჯარით 14 ჰექტარზე ხახვის უხვი მოსავალი მოიყვანა, ოღონდ მეურნეობის დირექციამ მათგან მოყვანილი თავიანი ხახვის მხოლოდ ნაწილი ჩაიბარა — 81940 კილოგრამი.

ვიბრაჰიმოვმა, მაგალითად, 6 ჰექტარიდან მეურნეობას მიაღებინა 54250 კილოგრამი, 30 ტონამდე ხახვი კი მინდორში დარჩა!..

მ. მაჰომედოვმა მასზე გაპიროვნებული 5 ჰექტარიდან მიაღებინა 32640 კილოგრამი, 100 ტონამდე თავიანი ხახვი კი, მინდორში დაზინული, გასაფუჭებლად განიჩეს!..

ეს მაშინ, როცა მეურნეობამ გეგმური 1320 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მიჰყიდა 1167 ტონა ხახვი!..

მეურნეობის ხელმძღვანელობა მუშებს აბრალებს, ეს ყველაფერი მათი უთაურობით მოხდაო, მუშები დირექციას სდებენ ბრალს, სამართალდამცავი ორგანოები კი დუმან!.. ნუთუ მათ მაინც არ აწუხებთ გაფუჭებული ხახვის სუნნი?

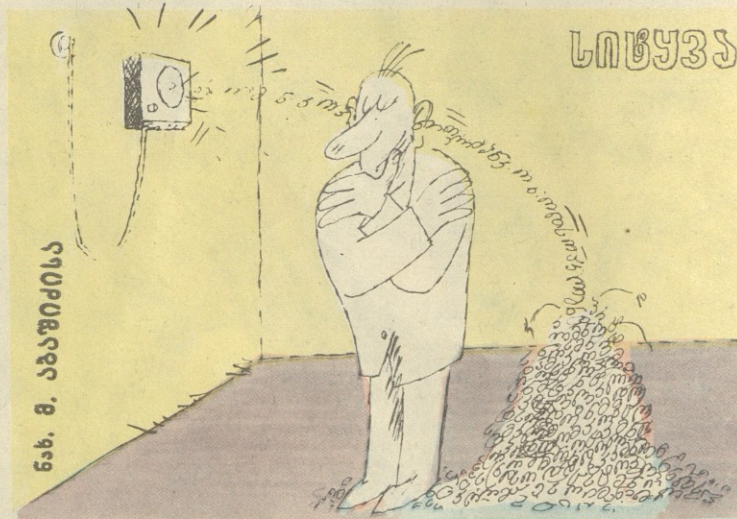
ჩვენ კი ამ წერილობითი წყაროების გაცნობის შემდეგაც კვლავ იმ თვალსაზრისზე ვდგავართ, რომ კაცი თუ თავიანი ხახვის მოყვანას გადაწყვეტს, საზრიანი თავი უნდა ებას!

ელგუჯა მირაბიჯვილი,
ვანო ცინცაძე,

„ნიანგის“ სპეცკორესპონდენტები.

— ზედმეტი უანგარიშა?
— არა, დეფიციტური საქონლის გადამალვა ვერ მოახწრო!

ნახ. მ. აბაშიძისა

სიწყვე

საქვე

დავით ასკურავა

* * *

ღიან და მართლაც არ სჭირდება

სისხლით და გენით

მამა თუ მღერის, რაღად უნდა შვილს

ჭკუა ან ენა: —

მტკიცება ამას:

შვილი ჰგავს მამას!

ხმა და სმენა?

მომღერალია!..

პროფესორსა ჰყავს პროფესორი, მხატვარს — მხატვარი!..
აქ ხომ ჩამოთვლას არ აქვს საზღვარი!..

მიბაძვა? ჩვევა?
რისი ბრალია?

ღიან და მართლაც არ სჭირდება

ჩიჩინი ამას:

უნიჭობაში, რა თქმა უნდა,
შვილი ჰგავს მამას!

* * *

ის არ მიატოვებს, ვინ ვის აირჩევს
ან რანაირი ფერის ცვეთს ხალათს, —
მიკვირს, სისხლ-ხორცი, სიკვდილ-
სიცოცხლე
ერთგვარი რომ აქვთ მგოსანს
და ჯალათს!..

* * *

თუკი გამხდი ბედნიერს და
შემოდგომას უნეს თავს მაწვევ,
დედაც არ მოგენატრება,
ისეთ მასპინძლობას გავწევ,
გადატყორცნილ ბუმბერაზ მთებს
ხელს დავკრავ და სუფრად ვაქცევ,
მუსრს გავავლებ თევზს და
ფრთოსანს,

საკლავსაც კი წამოვაცქევ,
ქვევრს მოვიხდი ასფუთიანს,
ჯიხვის ყანწებსაც მოგართმევ!..
ერთი სიტყვით, მოვილხინოთ,
გადვირევი და გადაგრევი!
სული მთხოვე წარსატანად,
ოქრო-ვერცხლს ხომ აღარ ვათნევ!..
აქ დარჩენას ნუ იფიქრებ,
მასპინძლობას ნუ წამართმევ!
თორემ ნახე, რაც ხიზანი
და სტუმარი მოვიწვიე,
ყველა გვერდით დამისახლდა,
ღიდი ვნება მოვიწიე!

* * *

სამშობლოს ხვედრზე, ძმავ,

შევირევა

შენი ყალბია და მოჩვენება
არას გაყვედრი, ბედის დამდგენმა,
ზენა უფალმა ასე ინება,

რომ ყოფილიყავ დიდი ურცხვი და
სულ ერთი ბეწო კეთილშობილი!
რისი კრწანისი?! რისი დიდგორი?!
ფეხზე გკილია ძმაც და დობილიც!
სამაგიეროდ ნიჭი გაქვს ქლესის!
შესათითხნავად მევირაღა ლექსის!
ვით ყოშარბაზი, კამათელს ისვრი,
ლამაზ ოცნებებს ბილწავ და შისვრი!
იმას გაჰყვირი (ხარკს უხდი მოდას),
რაც არ არგებს ჩვენს ჯილაგს,

მოდგმას!..

არა თაკილობ მისტიკურ ბოდვას,
გაძლომის ხარკზე იტვირთავ

ცოდვას!..

სამშობლოს ხვედრზე, ძმავ,

შევირევა

შენი ნამდვილად არა მჭირდება!..

ნახ. ბ. ზუბაზვილინსა

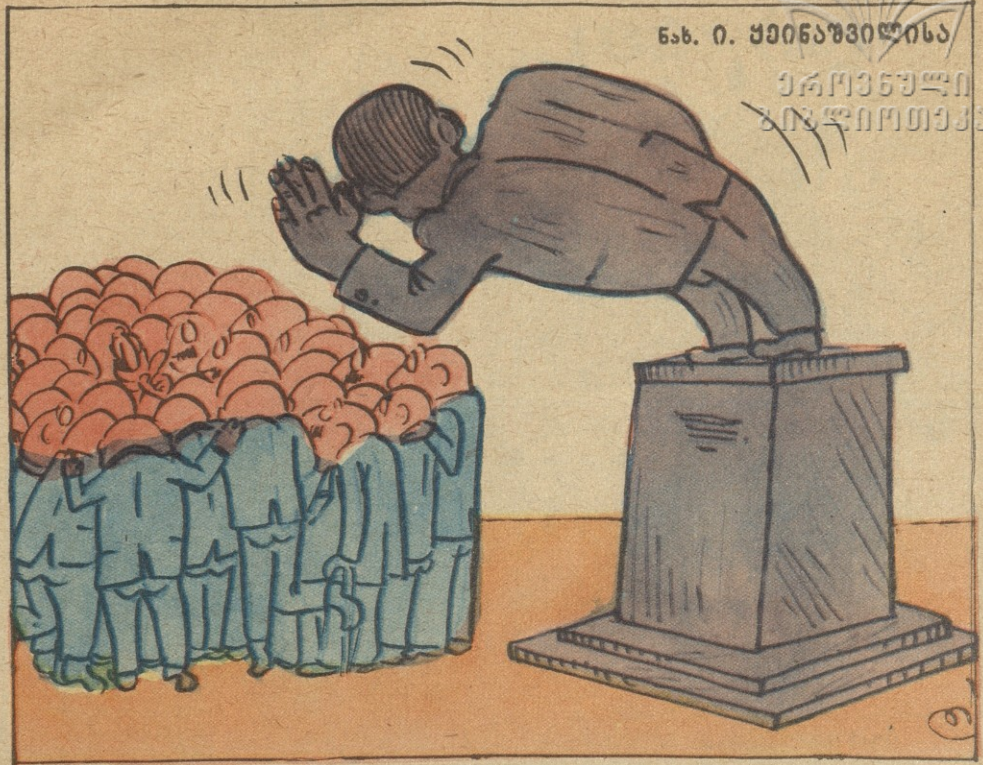
უსიტყვოდ

კაცი ხარ, ადამიანი?!
 რას დაემსგავსე, ძმობილო,
 რად ჩამოგსვლია ლაბაბი?
 ნუთუ კაცს ეგრე ასივებს
 ლუდი, ხინკალი, ქაბაბი?..
 სასაუზმეში შესვლისთვის
 არ დაგელევა საბაბი,
 მაგრამ გახსოვდეს: არა ხარ
 მარტო შენ შენი ნაბადით!..
 ნავიდა ის დრო, ლოთებთან
 ლხინში რომ თვალებს ნაბადი!
 ან ეგ მუცელი რას გიგავს?
 დამსგავსებინარ ლუარსაბს!
 სასმელ-საჭმელი თუ ნახე,
 აროდეს იტყვი უარსა!
 „გხატავს“ მორგევით კისერი,
 შენი თითები კოტიტა!..
 ვერ ძღუბი ცვრიან მწვადებით,
 ჩალაღაჯ-ანტიკოტიტა!..
 „ვოლგაში“ აღამ-ათენებ,
 ფეხით ნაბიჯს არ გაივლი,
 ერთმანეთისგან ვერ არჩევ
 მაისს, ივნისსა და ივლისს!..
 ვერ ოცდაათის არა ხარ,
 გიჭირს ტარება სხეულის,
 ძლივს დაბაჯბაჯებ, რუმბს ჰგავხარ,
 ცოცხალ ლეშად ხარ ქვეული!..
 ვით ლოკოკინა არ ტოვებს
 თავის სახლს — თავის ნიჭარას,
 მისებრ მანქანის მონა ხარ,
 გიჭი ხარ ან ნავიჯარა!
 მაგ უცხოური სიგნალით
 აიკელ ეზო-ქუჩები,
 მოდური ლომნა-პროშტითა
 ლამის გაგიცვდა ტურები!..
 ეს ჩემი რჩევა მიიღე,
 სანამ არ არის გვიანი:
 გახსოვდეს, ძე ხარ ადამის,
 კაცი ხარ, ადამიანი!
 ხოლო თუ მართლა კაცი ხარ, —
 არა ორფეხა ცხოველი, —
 კაცურ ცხოვრებას შეუდექ
 და უკუაგდე ყოველი, —
 რაც ადამიანს ამდაბლებს,
 რასაც მისგან არ მოველით!
 გახდი ამ ქვეყნად სიკეთის
 და სათნოების მთოველი!

თ. წითელხეველი

აზრები

- თუ მიხვდი, რომ სიტყვა ყვავილია და საქმე — ნაყოფი, მაშინ არც იმის მიხედვრა გაგიჭირდება, რატომ არის ასე გადაყვავილებული მთელი დუნია!
- **თავისუფლებას** კანონები კი არა, უკანონობა და უსამართლობა ზღუდავს.
- **სიგართლე** შეიძლება სადღაც ცილისნამებას ჰგავდეს, თუ ადამიანს ცალმხრივად დაახასიათებ და მის მარტო ნაკლებად მხარეებს წარმოაჩენ.
- **კათილიონყოლი** ცხოვრება ყველას უყვარს, მაგრამ ასევე თითქმის ყველას სურს, რომ ეს კომფორტი სხვის მიერ იყოს შექმნილი.
- **შეიძლება** ერთდროულად ფიქრობდე ერთს, ამბობდე მეორეს; წერდე მესამეს, აკეთებდე მეოთხეს და მაინც არაფერი საერთო გქონდეს კეისართან!
- **ლუარსაბ** თათქარაძე რომ ერთადერთი ყოფილიყო, იგი ახლა ასე ცოცხლად არ გვეყოლებოდა.
- **გაპრს** აინტერესებს, რა ხდება საიქიოში, მაშინ როცა ეს ხალხი ხეირიანად ვერ გარკვეულა, თუ რა ხდება საექაოში.
- **ერი** უღელზე ბევრი აცხადებს პრეტენზიას, მაგრამ ზოგს იგი სამკაულად მიაჩნია და უღელს განევა რომ უნდა, ამაზე არ ფიქრობს.

ნახ. ი. შინაუზვილინა

ეროვნული
 კომპოზიცი

უსიტყვოდ

არასასიამოვნო ფინალი

ძმაკაცებმა რესტორანში გააჩაღეს პურისჭამა!..
 — ო, ტიტკოს ვენაცვალე, ხომ ხარ, ბიჭო, ფურის ჯანად?
 — რაღაი ფურს შემადარე, კაცად არ მთვლი შენ, დათიე?
 — ალაღ, ძმავო, ნათლიებმა კარგ საქმეში შეგათრიეს!
 — შეხე ამას?! ეხარბება! შენც კი იცი, ლევაწი,
 ამ ყაძანის დაღვინებას რა ფულები შევალე!
 — არც მე დაგჩი უსინდისოდ, რამდენჯერმე გამოგაძღე,
 აბდალი ხარ, დაგავინყდა, პალტოთი რომ გამოგაწყვე?
 — დამიხედე ამ უჯიშოს, რას გერეტს ამდენ გარდაქმნაში!
 — არ გრცხვენია?! ეგ წვეთია, ბიჭო, ჩავარდნილი ზღვაში!
 — ჰოდა, ამით დაამტკიცე, რომ ხარ კაცი ნადირია,
 უბედური შენი ცოლი ლამის არის, გადირია!
 რამდენჯერაც წაგიკითხეს არზები და ნოტაცია,
 გულთან არ მიგიტანია, ჩათვალე, რომ მოდაშია!
 შინაშიც რომ შეინიღბო, იქიდანაც ამოგთხრან!
 — კაი, ერთი, ფილოსოფოსს, ნუ გადაყვე ლათიებს,
 რასაც შეჭამ, რასაც დალევე, სამარეშიც მას წაიღებ!..
 ოფიციალტი მოიტანე, თუ გაქვს რამე მოსატანი,
 ფულებს იმდენს ჩამოგაყრი, ვერ გაზიდო ორ საბალნით!..
 ... მოუტანეს შებრანული წინილები, ვარიები
 და დათიემ წაიმღერა „დაისიდან“ არიები!
 სვა და ჭამა ღორივითა, თავს დაისხა „ტიბაანი“,
 ჭურჭელს ხელი წამოუსვა, გეგონება თიბვა არი!
 ატყდა განევე-გამონევა, სკამ-მაგიდის მტკრევა-ლეწვა,
 გააქანა დათიემ და ტიტკოს ყებში ლეწა!..
 — ეს ფასია იმ პალტოსი, აღარა გაქვს სანუხარი,
 მითხარ, თავით რა დაგიბა, მათხოვარო, თხა თუ ხარი?
 ტიტე ცხვირპირდაბუჩილი წახანხალდა ძლივას სახლში,
 დათიე კი გამოემწყვდა მჭიდროდ მილიციის რკალში!
 ვერ უშველა ვერც ნათლიამ, ვეღარც ძიამ, ვეღარც მამამ,
 ხუთი წელი მოუტანა უსასრულო სმამ და ჭამამ!..

ილო ალაზნელი

ჩვეულება

იუმორისა

გამოიძახა ამას წინათ ფაბრიკის ნამყვანმა, ხელმძღვანელმა ბირთვმა, არა მარტო მათი დაწესებულების, მთლად რაიონული მასშტაბით ცნობილი და მოწინავე მუშა, ჯანით საესე მიმოზა ჭკუასელი და მორიდებით მოიკითხა მისი ჯანმრთელობა.

— არ მეტყობა, რომ კარგად ვგრძნობ თავს, ანდუყაფარიჩ, თუ? აბა, იმ სამუშაოს ყოველ თვე ორასი პროცენტით რომ გისრულებთ, რანაირად? — ეწინა კიდევაც ქალს უადგილო შეკითხვა.

— როგორ აგისხნა, მიმოზა ჭკუასელი!.. საკითხი, რასაკვირველია, ცოტა საჩოთიროა, მაგრამ დავალება ასეთი, ჩემო დაო, და რას ვიზამთ!..

— დედა, რატომ ვარ ცოცხალი მე ძირშიმოსასპობი, მამაჩემის თუ დედაჩემის გლახა ამბავი მოვიდა სოფლიდან?! — სახე ჩამოიკანარა მიმოზამ და დირექტორმა ხელი რომ გასაასავა უარის ნიშნად, სულ გადაირია ქალი: — უი, ჩემს უმცროს ძმას, ლუტუშას ვენაცვალე, იმის გლახა გინდათ მითხრათ?!

— არა, ქალო, არა, ნუ აგვიკელი კვილით! — შეწუნდა ადგილკომის თავმჯდომარე.

— ვენერა! — გასძახა დირექტორმა მდივანს. — ცივი „ბორჯომი“ მოართვი მიმოზას სწრაფად, ოპერატიულად!

ცქრიალა ვენერა, მართლაც, მაშინვე შემოქანდა კაბინეტში მაცივრიდან წამოღებული „ბორჯომის“ ბოთლებით და ჭიქებით, მიმოზას პირთამდე შეუვსო ჭიქა და ასევე სწრაფად გაუჩინარდა ტყავადაკრულ კარსუკან.

— დალიე, მიმოზა, დაგამშვიდებს, გულს გაგიგრძობს, „ბორჯომია“, ჩვენი უკვდავების წყალი!.. — მიესიყვარულა ადელევებულ ქალს დირექტორი.

— ჯერ სიტყვა მითხარით, რა გაქვთ სათქმელი, რა ისეთი დავალებაა, ფერი რომ არ გადავთ სახეზე!.. — განზე გასწინა „ბორჯომით“ საესე ჭიქა მიმოზამ.

— აბა, გატყვი პირდაპირ, ოღონდაც პასუხი დაფიქრებული გამეცი, ისე, რომ სიტყვა საქმეს არ ასცდეს, დავალება სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობისაა! — ამოი-

კობრა დირექტორმა და მიმოზასთვის გამზადებული ბორჯომის წყალი სულმოუთქმელად დალია.

— ე, ბოშო, თქვი, ნუ ამომხადე სული, ანდუყაფარიჩ! — მუდარით მიაჩერდა დირექტორს მიმოზა.

— თქვი, ანდუყაფარიჩ, თქვი! — ნააქეზა დირექტორი ფაბრიკის კომკავშირის კომიტეტის მდივანმა.

— ჰოდა, ვიტყვი, — მუხლებზე ხელი შემოიკრა დირექტორმა და ბოლთა დაარტყა საკმაოდ მოზრდა კაბინეტში. — უნდა ზუსტად გვითხრა, იმიტომ რომ შენი პასუხი ჩაინერება, როგორც დოკუმენტი!

— კი, ბატონო, კი, ზუსტად მოგახსენებთ!.. როდის იყო, რომელიმე ღონისძიებაზე უარი მეთქვას?! — თავი დააქნია ცნობისმოყვარეობით ატაცებულმა ქალმა.

— ჰოდა, ძალიან კარგი!.. მამ ასე: შენ უნდა ზუსტად გვითხრა, მიმოზა, ამ საუკუნის დამლევაზე რამდენი ბალანით, ბოდიშს ვიხდი კუთხურობისთვის, რამდენი ბავშვით გაზრდი ჩვენს მოსახლეობას?

— რაიო?! — უცებ ვერ მიხვდა შეკითხვის არსს მიმოზა და გაოცებული მიაჩერდა არანაკლებად შემცბარ დირექტორს. — ამას მე მეკითხებით, გაუთხოვარ, უქმრო ქალს?! არა, ვინ გგონივართ მე თქვენ, ჰა?! ეს არა მოპკითხეთ, ვისაც...

— მოიცა, მოიცა! ნუ გააჭენი, მიმოზა ჭკუასელი ახლა!.. — სცადა ქალის დამშვიდება ადგილკომის თავმჯდომარემ. — სხვისკენ ხელის გაშვერა ადვილია, იმ

სხვამ თვითონ მიხედოს თავის თავს და რომ იცოდე, ზოგი კიდევაც არის იმიტომ გმირი დედა და ქექ ზრდის ათ და თორმეტ შვილს. მაგრამ აქ საკითხი შენს და მოკიდებულებას შეეხება... მოსახლეობის ზრდის საკითხში!

— არ გყავს ქმარი? იშოვე! — შენიშნა კომკავშირის კომიტეტის მდივანმა.

— თქვენ მიშოვეთ, ასე ადვილი თუ არის! — გაიკრიჭა მიმოზა.

— ეჰ, ადვილი რომ იყოს, ფაბრიკაში გაუთხოვარი ქალების რიცხვი ოთხმოცდათხუთმეტი პროცენტი არ გვეყოლებოდა! — ამოიხსრა დირექტორმა, — მაგრამ გაიგეთ, ქალებო, ჩემი მდგომარეობაც, დავალება ასეთი, გესმის, მიმოზა?

— კი, ბატონო, შემოვდივარ თქვენს მდგომარეობაში და კარგ სიტყვასაც გპირდებით, თქვენ ობიექტი გამომიძენეთ და მე მოვკვდე, თუ გამრავლების საკითხშიც ორასი პროცენტით არ შეგისრულოთ ეგ თქვენი დავალება!

— რანაირად, მიმოზა?! საიდან გამოგიჩინოთ, ქალებო, ამდენი ობიექტი?! — ხელები გასაასავა ადგილკომის თავმჯდომარემ.

— სულ უბრალოდ: უცოლო კაცს არ აღირსოთ დაწინაურება, ჩაასმინეთ, რომ ეგენი არიან კაცობრიობის შემქმნელები, ჩვენ კი, ქალები, მხოლოდ მშობელები ვართ! გასაგებია? არადა, ყველას მაგიერ მოსახლეობის ზრდის დავალების შესრულება თქვენ მოგიხდებათ, ბედნიერო ოჯახებო, მაგრამ ამდენი გასათხოვარი ქალის მაგიერ შეძლებთ განა ამ პასუხსაგები დავალების შესრულებას?!

— ვენერა! — ყვირილით შემოჰკრა მაგიდას დირექტორმა ხელი, — ახლავე გამოიძახე აქ ყველა უცოლო კაცი, უძლებელივ ყველა!

— კი, ბატონო, მაგრამ... დაეტევიან ვითომ ყველაკი თქვენს კაბინეტში?

— იკადრონ და დაეტიონ!

— კი, ბატონო, მაგრამ... დღეს ხომ მაგნიტური დღეა და ამ გულგასახეთი საკითხით რომ მიმართოთ კაცებს, ხომ შეიძლება წნევა აუწიოთ და რამე რომ მოხდეს წინდაუხედავი? გინდათ პასუხი აგოთ, ანდუყაფარიჩ? მოერიდეთ, ბატონო! რა ვუყოთ, რომ კაცებია, უცოლო და უოჯახო, ხომ ჩვენი კოლექტივის წევრებია ყველა და ცოდონი არიან, რაღა ამ მაგნიტურ დღეს შეეწირონ! — ცრემლიანი თვალი ნაღვლიანად დახარა ვენერამ.

— გესმის, მიმოზა, რა ხდება? ესეც ბედა თქვენი, ქალებო, რომ ამ დავალების შესრულებას მაინცდამაინც ეს მაგნიტური დღე დაემთხვა! — ამოიხსრა დირექტორმა.

— მე მაინც წარმატებას გისურვებთ, ანდუყაფარიჩ! ნუ დაივინყებთ, რომ დავალებას შესრულება უნდა! — ღიმილით გახედა ჩაფიქრებულ ხელმძღვანელ ბირთვს მიმოზამ და უხმაუროდ გავიდა კაბინეტიდან.

— შენი ზომა ზიანით მაცვია, საღამოს გამოიარე!

70-ე წლის რევოლუცია

— ხუთიანი მივიღე!.. მესამე ხუთიანი! — ვბლაოდი თუ ვლრი ალუბდი, სულ არ მეკითხებოდა, ოღონდაც მისთვის ხმა მიმეწვდინა რომ მივუახლოვდი, თვალები დავხუჭე და გაშლილ მკლავებში ჩავფეხვარი!..

როცა მისი ხვევით გული ვიჯერე და სიხარულს ტვლილ თანდათან დამიხსრა, თვალები გავახილე და კაცს შევეხედი. ელდა მეცა!..

ჩემს წინ ბესიკა, იგივე ბეცია, იგივე ბესარიონი, იგივე ბუცანცალი იდგა, ბუსავით აპარპალებდა თეთრზე დაყენებულ თვალებს და გაღიმებას ცდილობდა.

ელგუჯა მერაბიშვილი

შიშის მითოლოგიიდან ეს ყველაზე შემზარავი და ცივი ოფლის მომგვრელი სიმბოლოა — თარსი კაცი... მისი მრავალგვარი ნაირსახეობებიდან თავისი მაცდური ბუნებით განსაკუთრებით გამოირჩევა ეგრეთ წოდებული წვერცამეტა, გაიგივებული ყველაზე კვიმატ ცამეტ რიცხვთან!..

წვერცამეტა ქოსა კაცი, მას მხოლოდ ნიკაპზე და საულვაშესთან ამოსდის რამდენიმე ბენვი, ზოგჯერ ღინღლი ან ბუსუსი. ბენვების რაოდენობა ზოგ შემთხვევაში ზუსტად ცამეტია (კლასიკური ვარიანტი), გვხვდება ანომალიებიც, როცა ბენვები ცამეტზე ნაკლებია ან ბევრით მეტი.

რადგან ბენვების რაოდენობის დადგენა სტატისტიკური სიზუსტით ყოველთვის ვერ ხერხდება, მეცნიერები საშუალო არითმეტიკულთან მიახლოებულ სიდიდეს იღებენ და ასეთ ქოსებს წვერცამეტად ნათლავენ!..

თუ წვერცამეტას სახის რელიეფ დამატებით სხვა მაცდური ანომალიებიც ახლავს, ვთქვათ, საეჭვოდ უწყუყუნებს თვალები ან ელამელა, ან ჭუტალა, ან ბრუტსაბძელი, ან ბრუციციხე და თანაც ეს კაცი ზედ ცამეტ რიცხვს, ორშაბათ დღეს მისაღებ გამოცდაზე მიმავალს წინ შემოგეყრება, განა რალასი იმედი უნდა გქონდეს?

„დავიღუპე!.. გამომეჭრა ყელი და ეგ არი!“ — გავიფიქრე, როგორც კი ტროლეიბუსში შევდგი ფეხი და ის... ის უხსენებელი დავინახე.

თვალი ავარიდე, მაგრამ რალა დროს, — ერთი-ორჯერ ბუსავით დამიპარპალა თეთრზე დაყენებული, სადღაც ქუთუთოებში შებრუნებული გუგები და ჩემკენ წამოვიდა. არა, არ შევმცდარვარ, ის იყო, ბეცია, იგივე ბესიკა, იგივე ბესარიონი, იგივე ბუცანცალი და ასე შემდეგ, იმისდა მიხედვით, ვინ როგორ მიეფერებოდა. ბიოლოგიური სტანდარტით კი წვერცამეტა იყო.

— საით მიზრძანდებით, ბატონო ბესარიონ? — ვკითხე მისალმების შემდეგ და ორი ბილეთი ერთად მოვახიე სალაროს რულეტს.

— ზუსტად იქით მოვდივარ, საითაც შენ გაგინევია! — ისევ დამიპარპალა.

ეს უკვე საშაბათო სვლა იყო, რამაც დამატორტმანა, ტროლეიბუსიდან ჩამომაგდო და დარჩენილი მანძილი ფეხით გამატარა.

ახლავა გამახსენდა, რომ საბუთებიც ცამეტ რიცხვში შევიტანე, იმ დღით ცოტა იყო ხალხი და ამან წამიძვინა და, აი, ახლა მორიგმა გამოცდამაც ცამეტში მომიწია და თანაც გზაზე წვერცამეტა შემომეყარა!.. ცამეტი, ცამეტი, ცამეტი!.. სამი ეშმაკის დუფინი ერთად იყრიდა თავს!..

ერთი ხანობა უილაჯობამ დამრია ხელი, ლამის ტირილი დავიწყე და უკან გამოვბრუნდი. განიარაღებული შევედიოდი გამოცდაზე, აღარც ვანებოვით დასორსოლავებული შპარგალკების პატრონტაში მერტყა წელზე და აღარც წვრილად ნანერი ბლოკნოტი მედო უბეში.

„თუ თავი შენი თან გახლავს, ჩაჭრილად არ იხსენიები!“ — გავამხსნევე ფორმულებით, განტოლებებით, ბინომებით, ლოგარითმებითა და პროგრესიებით ნაღმივით დატენილი ჩემი ვეება გოგრა და აუდიტორიაში ვდურთე!..

წარმოიდგინეთ, მართლა ნაღმივით გასკდა ეს დალოცვილი, რო გენახათ, სულ ნამსხვრევებივით ფანტავდა ასოით გამოსახულებებსა და ნატურალურ რიცხვებს!..

მოსუცი გამომცდელი, სულთამსუთავი რომ მეგონა, ხუთიანის მახარობელი გამოდგა. გახარებული გარეთ გამოვიჭერი და იქვე შევექევი გაოგნებულნი!..

ინსტიტუტის შენობა ალყაშემორტყმულ ციხეს ჰგავდა, რომლის ქონგურებიდან სასიკვდილო დაჭრილებივით დაბლა ცვიოდნენ და კიბეზე მიგორავდნენ ჩაჭრილი აბიტურიენტები!..

და იდგა ერთი ვი და ვიში ალყად მოზიმიმე ხალხში. იყვენ გამონაკლისებიც. კიბის თავზე შედგებოდნენ, ხუთ ან ოთხ თითს გაფარჩხავდნენ გამარჯვების ნიშნად და სიხარულით ახორცილებულ ბრბოს უცვიოდნენ მკლავებში!.. და იყო ერთი ხვევნა და მტლაშამტლუში.

ამ სანახაობამ გული დამწყვიტა. ამდენ ხალხში კაციშვილი არ ერა, რომ ჩემი გამარჯვება მესარებინა. ნელა დავეშვი კიბეზე. ანახლად ერთადერთი ნაცნობი სახე გამოკრთა უსახურ და უნაპირო ბრბოში, როგორც ნათელი ხატი, ისე გამოარჩია იგი უცხო ხალხის ტევრში ჩემმა გონებამ და მთელი არსებით მისკენ გამაქანა!..

ნახ. ავთანდილ ჟულაძის

— ქვეყანას მე ვაცმევ და თქვენ უნდა გამატყავოთ?!

პითხვები და პასუხები

- ვის ამშვენებს სახე დაუმალავი? — სი მართლას!
- ვისი გემართებს ტრფობა დაუფარავი? — სი მართლის!
- ვის გაუბრბის სხვის ამაჯთა მპარავი? — სი მართლას!
- ვისი ბოლო რჩება შეუბლალავი? — სი მართლის!
- ქედს ვის უხრის მტერი, რისხვით მზარავი? — სი მართლას!
- ვისი მტრობა არ შერჩება არავის? — სი მართლის!
- რითი მაგრობს გულში გრძნობის კარავი? — სი მართლის!
- ვინ არის, რომ ინწვენს რისხვას ხალხისას? — ყველა, ვინც კი მტერია სი მართლისა!

ეპიფანე ცინცაძე

ფრანგული კოსტიუმი

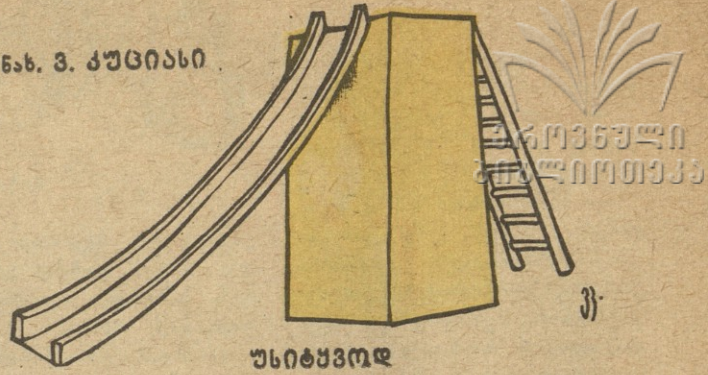
იუმორისტა

- გამარჯობა, გივი! რა არის, რას ისინჯავ, კაცო?
- რა ვიცი, ჩემო პავლე!.. შემთხვევით შემოვედი მაღაზიაში და ამ კოსტიუმს გადავანწყდი. ფრანგული ყოფილა თურმე. თანაც ძვირი არ არის, 90 მანეთი მარტო ამის შეკერვა დამიჯდებოდა!..
- მაჩვენე, ერთი, თუ კაცი ხარ, როგორია!
- აი, ნახე, ფერიც ხომ კარგი აქვს?
- რა ზომია?
- ორმოცდაათი!
- კიდევ თუ აქვთ, ნეტავ?!
- არა, ამის მეტი არ შექონიათ: აჯერ იმ ვაცსაც ნდომებია, მაგრამ მეტი აღარ გვაქვსო!
- დამანახვე, ტანზე თუ გიხდება!
- რა ვიცი, სარკეში ვიხედები და თითქოს კარგად უნდა მქონდეს! შენ რას მიჩვენე, პავლე, ავილო თუ არა? მე ახედ-დავხედე და მხრები ავიჩიჩე.
- რა იყო, კაცო, არ მოგონს?
- არა, როგორ არ მოგონს, მაგრამ!..
- რა ააგრამ?!.
- რა და, ამ გაჭალარავებულ კაცს ასეთი „სტილინი“ კოსტიუმისათვის რომ დაგიდგამს თვალი, გაგონილა?
- ფითომ ნამეტანი „სტილინია“?
- ეჰ, დავბერდით, ჩემო გივი, დავბერდით, რაღა დროს ჩვენნი მაგნიარი კოსტიუმებია! სხვა თუ არაფერი, ხალხი დაგვცინებს, ცალი ფეხი სამარეში უდგათ და მაინც იპრანჭებიანო. მაგნიარები, ჩვენ კი არა, ჩვენს შვილებს უფრო შეეფერებათ!
- მართლა, კაცო?!
- აბა არა? მაინცდამაინც მე უნდა მეთქვა ეს? შენ თვითონ როგორ ვერ მიხვდი ამდენს! მაგ თემებს ჭკუაც ხომ არ მიაყოლე, მოხუცო?
- რა ვიცი, პავლე, სულ გამოვშტერდი ამ ბოლო დროს. კიდევ კარგი, შემთხვევით შემოხვედი, თორემ თავს საცინლად გავიხდიდი. სხვას რომ თავი დავანებოთ, ჩემს შვილებს რა გადაურჩებოდა, მთელ წელიწადს ეყოფოდათ სალაპარაკოდ! შენ აგაშენა ღმერთმა, ჩემო პავლე!
- გივიმ კოსტიუმი გაიხადა და ისევ საკიდზე ჩამოკიდა.
- რას აპირებ ახლა, სახლში მიდიხარ?
- კი, სახლში წავაღ.
- აბა, კარგად იყავი! მეც ცოტას მივივლ-მოვივლი, შვილი-შვილისთვის მინდა საჩუქარი ვივიდო და მერე მეც გავუყვები გზას.
- გივი გულთბილად გამომემშვიდობა, კიდევ ერთხელ გადამიხად მაღლობა და წავიდა. თვალს მიეფარა თუ არა, უკან მოვტრიალდი, სასწრაფოდ გადავთვალე 90 მანეთი და გაწყვიდევს მივეცი.
- რამდენიმე წუთის შემდეგ ხელში ლამაზად შეხვეული ფუთა მეჭირა და გახარებული სახლისაკენ მივიღოდი.

რუსუდან ნათენაძე

ნ.ბ. ვ. ქუციანი

უსიტყვოდ

ა რ ა კ ი

მივატოვე დედის კალთა, მამის ძვალშესალაგი!..
ვაი, დედა!.. ვაი, დედა!.. ვაი, დედაქალაქი!..

ვინ დუმოლით მიმასპინძლა, ვინ — ქვითა და ტალახით!..
ვაი, დედა!.. ვაი, დედა!.. ვაი, დედაქალაქი!..

ცრემლი მდის და გული მტკივა, ღმერთი დამემალა კი!..
ვაი, დედა!.. ვაი, დედა!.. ვაი, დედაქალაქი!..

დამცინიან ეშმაკები — „ჰო“ და „არა“, „არა“, „კი“!..
ვაი, დედა!.. ვაი, დედა!.. ვაი, დედაქალაქი!..

დავრჩი, როგორც შარავნაზე გასრესილი ბალახი!..
ვაი, დედა!.. ვაი, დედა!.. ვაი, დედაქალაქი!..

ვასტანგ ლლონტი
(ქ. ბ ა თ უ შ ი)

ნ.ბ. ი. ყვინაშვილისა

უსიტყვოდ

გისკოტეა

ნოველა

— სოფელში რომ შეხვალთ, მაშინვე იკითხეთო!
— კითხვა სირცხვილია! სადაც კუბოს დავინახავთ, იქ გავაჩეროთ!

— გარეთ ხომ არ დაგიდგამენ კუბოს, შე კაი კაცო? — ხმამაღლა ლაპარაკობდნენ დაჭირავებული ავტობუსის მგზავრები — დედაქალაქის რომელიღაც დაწესებულების მუშაკები.

— რაც სირცხვილია, იმისი გრცხვენოდეთ, შვილო, თორემ კითხვა სათაკილო არ არის! — ახალგაზრდების საუბარში ჩაერია ხანდაზმული.

ორღობის ბოლოში შავით მოსილი ქალები დალანდეს.

— მიცვალებულის სახლი აქეთ არის?

— აქ უნდა შეუხვიოთ! — მიცვალებულს გიორგი ჰქვია, არა? — დასაწუსტებლად იკითხა ერთმა.

— გიორგი მამასა ჰქვია!

— კი, მამასა ჰქვია. შვილის სახელი ჩვენც ვიცით.

ავტობუსი გულდაგულ შეგრიალდა ტალახში, ვაჟაკურად გატობა, პატარა აღმართი ბღულით აიარა და რიყიანზე დაივარა ჰქვების ბზრიალით.

— ფული და სია ვისა აქვს?

— მარგალიტას.

— ჩამწერე!

— აქამდე სად იყავი? — შენიშნა ვილაძამ.

— ალბათ იფიქრა, სახლის ვერ ვიპოვეთო! — იოხუნჯა მეორემ.

ცოტაც და — კუბოს სახურავიც გამოჩნდა.. ავტობუსი საიმედო ადგილას მიაყენეს და იქიდან რიგრიგობით გადმოვიდნენ სხვადასხვა ასაკის ქალები და კაცები. ერთმანეთს დაელოდნენ და დარბაისლური, სევდიანი სახეებით შევიდნენ ღია ქიშკარში. მართალია, თავიანთი თანამშრომელი ამირანი ვერსად შენიშნეს, მაგრამ იფიქრეს, სხვაგან იქნებოდა, და აღარ მოუტადეს: კიბესთან ჩამწკრივებულ ჭირისუფლებს ხელის ჩამორთმევით მიუსამძიმრეს და ოხვრით აუყუვენ კიბის საფეხურებს. კუბოს შემოვლისას მარგალიტამ სიაში გადახვეული ფული მიც-

ვალებულს ფეხით დაუდო და, როცა გარეთ გამოვიდნენ, მაშინდა იკითხეს, ამირანი სად არისო.

— რომელი ამირანი?

— ამირანი არ იცით? ქვეყანა იცნობს და...

— აჰ, ამირანი?! ამირანი.. ამირანი.. — ხალხის ჩურჩული ერთი ჯგუფიდან მეორეში გადავიდა, მეორედან — მესამეში და მცირე ხნის შემდეგ წვერგაუპარსავი ახალგაზრდა კაცი ტურჩების ლოკვით გამოვიდა სამზარეულოდან.

— არა.. სხვა ამირანი გვინდოდა.. — შეიშმუშენეს სათითაოდ.

— მიცვალებული რა გვარია? — გახედა ვილაძამ.

— მკლავიაშვილი!

ამრეილი მესამდამრენი წელმოწყვეტილი გამოვიდნენ ეზოდან.

— ჩვენი მიცვალებული რა გვარია?

— მუავიაშვილი.

— მუავიაშვილი და მკლავიაშვილი ერთი არ არის? — იოხუნჯა ვილაძამ.

— ეშმაკმა დალახვროს მაგათი თავი ოცდახუთმანეთიანი კი დავლუბე და..

— ბუნებაში არაფერი იკარგება!

— შენი ბრალია, მარგალიტა.. რამდენი მანეთი იყო?

— ექვსას ორმოცდაათი!

— აბა, მაშ, ალალი იყო!

— ალალი კი იყო, მაგრამ..

ისევ მოიქექეს ჯიბეები. ისევ შეახვიეს სიაში ფული.

მთავარ გზაზე რომ გავიდნენ, ერთ ბერიკაცთან შეაჩერეს.

— განსვენებული მკლავიაშვილის სახლი გვინდა.

— მუავიაშვილი-თქო! — შეუსწორა ვილაძამ.

— არ იცით, შვილო, ვისთან მიდინხართ?

— გიორგი მუავიაშვილთან.

— აი, მაგ გზას აუყუვით, მერე გაუხვიეთ, მერე გამოუხვიეთ, მერე ჩაუხვიეთ, მერე ჩამოუხვიეთ და იქვეა,

ორას მეტრში.

— გიორგის ბიჭის ნახვაც გვინდა!

— მაშინ აქეთ უნდა წახვიდეთ! — ჯაგრიისივით ნიკაპით მიანიშნა საითლაც.

— როგორ? ერთად არა ცხოვრობენ?

— ერთად რად უნდა ცხოვრობდნენ? ეგ როგორი სამართალია? — გაიკვირვა ბერიკაცმა და ყველანი დარწმუნდნენ, რომ ამ სოფელში მამა-შვილის ერთად ცხოვრება შეუძლებელი უფიქლა.

— გიორგის ბიჭი იქ რას აკეთებს? — იკითხა ცნობისმოყვარემ.

— მკვდარია და რას გააკეთებს?

— რომელია მკვდარი? ამირანი?

— არვი, ამირანი ჰქვია, არვი — აღექსა!

— რამ მოკლა, კაცო?! — იკითხეს შემოვლებით.

— ავარიში მოხვდაო..

— ალბათ მამის სიკვდილი რომ გაიგო, გაოგნებულნი მიდიოდა და..

— რაღა დროს მაგისი მამა? იმში დაედუბა..

— აბა, ჩვენ ვისთან მივდივართ?

— ეგ თქვენ უნდა იცოდეთ, შვილო! ამ სოფელში ოთხი მკვდარია: ფარნაოზ მკლავიაშვილი, გიორგი მუავიაშვილი, ანთიმოზ ხაპიაშვილი და ისიდორე ტურიაშვილი — გიორგის ბიჭი. ისე, ფარნაოზაც გიორგის ბიჭია.

ამასობაში პროცესია გამოჩნდა. მოტირალი ქალი მიცვალებულს ისე ნათლად უხატავდა სიჭიოს ეკლიან გზებს, თითქოს ნავალი ყოფილიყო, და აფრთხილებდა, არ წახვიდეთო, მაგრამ მიცვალებული სიძნელეებს არ უშინდებოდა და დინჯი, მტკიცე ნაბიჯით მიიწევდა წინ..

— აი, ამირანი! — წამოიძახა ვილაძამ და უშალ ავტობუსიდან ჩამოიშალნენ. ამირანს ხელი ჩამოართვეს,

გვერდით გააყვეს და ერთ-ერთმა ჯიბეში ფულიც ჩასწარა:

— უფრო მეტი იყო, მაგრამ გზას ავციდით და ვილაცის მკვდარს შევეწიეთ!

და როცა ყველაფერმა ჩაიარა, ფული დედას გადასცა ამირანმა:

— უფრო მეტი მკლავიაშვილისთვის დაუღიათ!.. გზა შეშლიათ!..

— მე გავამკლავიაშვილებო, — უნდოდა ეყვირა დედას, მაგრამ თავი შეიკავა და მუელს ასე გადაულაპარაკა:

— გაიგე, ქალო?! ჩვენი ფული გიორგის ბიჭისთვის დაუღიათ!..

— ქალი არ ვიყო, თუ კაპიკი შევარჩინო! — იწყინა მულმა, იმ საღამოსვე ჩადრი ჩამოიფარა და მკლავიაშვილის ჭკრივს ესტუმრა.

— ჩვენც შავ დღეში ვიყავით და დროზე ვერ მოგისამძიმრეთ, — მოიბოდიშა და ყოყმანით დაამატა, — თუმცა... ჩვენი ხალხი ყოფილა და ბლომა ფულიც დაუღიათ.

— იმათი ოჯახი ააშენოს ღმერთმა! გასაქანი არსაითა გქვონდა და თითქოს ღმერთმა გამოგვიგზავნაო!

— ჩვენც ძალიან გვიჭირს და ძეგლი რით დავადგათ, აღარ ვიცით!..

— თქვენ ძეგლსა ჩივით და ჩვენ რვაასი მანეთი ვალო დავედო!

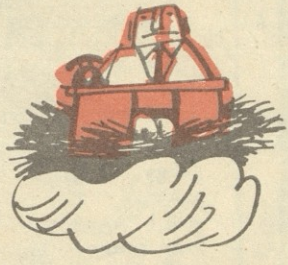
— ვალი ჩვენცა გვაქვს და ჩემმა რძალმა შემოგითვალათ, ის ფული ხომ ჩვენს მკვდარს ეკუთვნოდა და უფაზე მაინც გავიყავითო! — ველარ გახედა მთლიანის თხოვნა.

— თქვენი მკვდრის სული გაანათლოს-თქო ღმერთმა! შენი მეუღლე სიცოცხლეშიც კეთილი იყო და სიკვდილის შემდეგაც მაღლსა თესავს-თქო. რაშიც უნდა დავხარჯოთ, ის ფული მთლიანად თქვენს მკვდარს მიუვა-თქო! — დაამშვიდა ჭირისუფალმა ჭირისუფალი..

და დღესაც ამით იმშვიდებს გულს!..

გიორგი პაპუაშვილი

აჭაყი შიძინაშვილი - არჩევანი კორიკა

რომ გაცოცხლდეს მამაშენი, კვლავ მოკვდება მეორედ!.. მოდი, ასე არ შეგშვენი, მამულს თოხით ეომე!

რიგში

ხშირად უხეშად ირღვევა ბინის მთხოვნელთა რიგი. გაზეთებიდან

შემოგყურებს ყველა ხელში, მოსწამლიათ გუნებას!.. ვის რად უნდა, აბა, ლექსი, ანდა დამსახურება?!

დაარქმევენ „ნოეს“, „მისას“, თუ ისურვებს, ასეა. „გლები“ ხარ და „გოიმი“ ხარ, „ვერ ასწორებ ხასიათს“!

შენს თხოვნაზე ხითხითებენ, ფასს ვერ სწავლობ დროისას, ასი წლის კაცს გიმტკიცებენ: „ჯერ ბავშვი ხარ, მოიცა!“

„ცამეტნი ხართ?! დღემდე გძინავს?!“

— ხუმრობს ვიღაც რიოში: „რალად გინდა ახლა ბინა, მიხვალ საიქიოში!..“

მუშაობა იცის ვირმაც!.. საქმე ასე დაცხუროთ! შვილმაცა და შვილიშვილმაც თვითონ დაიმსახურონ!

წადი, ძველი რიგი დათმე, ნუ გვიმწარებ სამოთხეს. მოგვაკითხეთ მერე სადმე, ვნახოთ, იქნებ რა მოხდეს!“

მინას ენდე!..

გაკეთე ბუდე ღმერთთან, ფერი გადევს სახედრისი!.. ცაა ახლო მხოლოდ შენთან, ისე მაღლა ახვედი!..

ხმის გაცემას, გთხოვ, ნუ მიწყენ, შვილო ჩემი სოფლისა, ასე რატომ დაივიწყე დღენი დაბლა ყოფნისა?!

დამიჯერე, მაგ დიდებას, ცივი წყალი დანამავს, მინას ენდე, დაგჭირდება ცოდვის დასაფარავად!..

დამსახურება

დამსახურება განელა, ზიდა სიზიფეს ტვირთი. სულ ერთი ლექსი დაწერა, ნახევარია სხვისი.

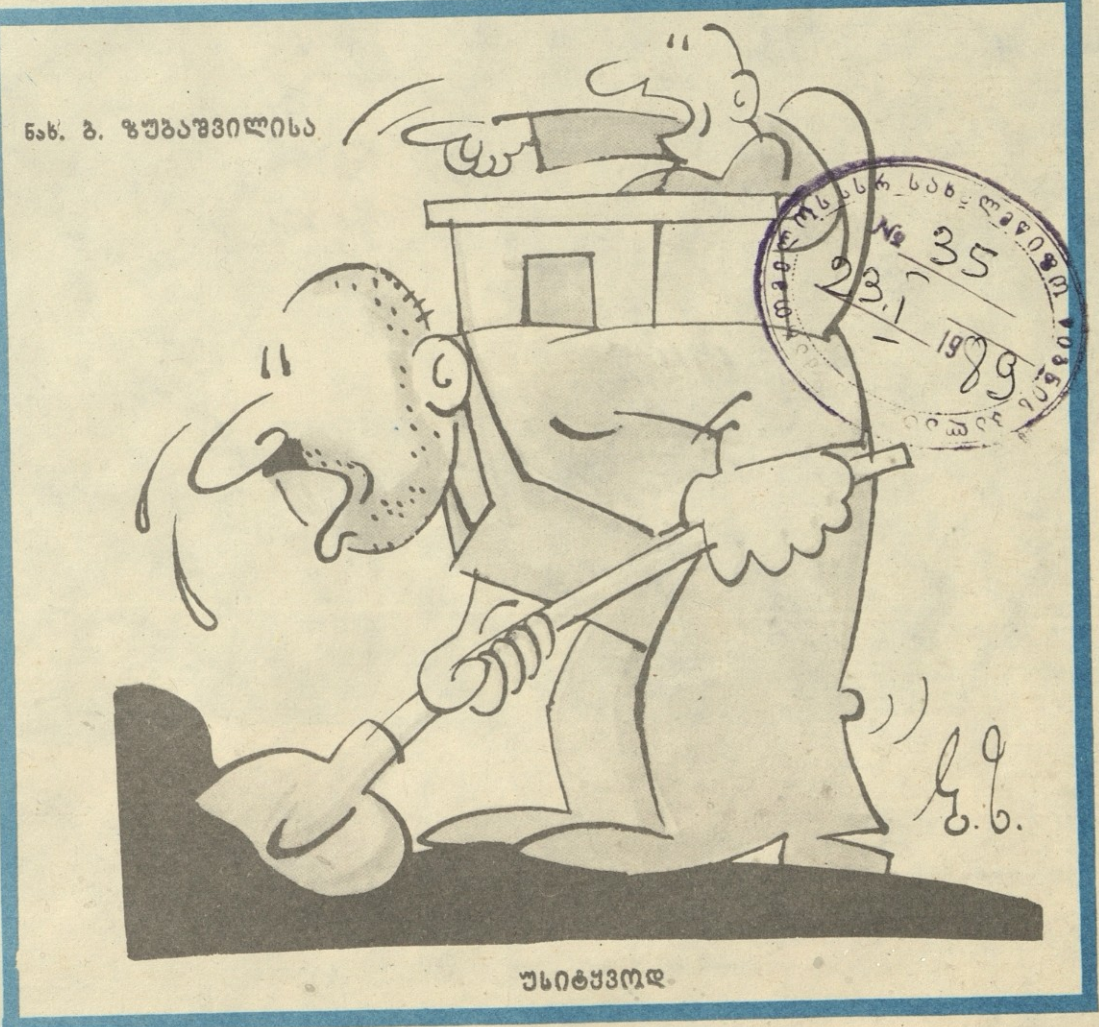
მწვანეზე ფეხი ეტყინა, პროსპექტზე უყვარს ყოფნა!.. უბრალო ჯილდო ეწყინა, ნობელისათვის ოხრავს!..

სცივა კერას!.. დაუტოვე სახლი კატას, ძაღლსაც ენდე, მგონია!.. მეზობლები კრეფენ ატამს, მეგობრებში ჭორია!..

ვიღაც კაცი ცელსა კვერავს, სურს, რომ თივა გათიბოს. ზაფხულია... სცივა კერას!.. სად ხარ, ბიჭო დათიკო?!

ნახ. ბ. ზუბაზვილისა

უსიტყვოდ

სატირიკო-იუმორისტული ჟურნალი „ნიანგი“ № 2 (1780). იანვარი. გამოდის 1923 წლის ივნისიდან.

მთავარი რედაქტორი ზაურ გოლგვაძე

სარედაქციო კოლეგია:

ეთიანდოლ ადვიშვილი (პასუხისმგებელი მდივანი), ჭაბუა ამირეჯიბი, ნოზალი ბართაია, ბორის გურგულია, რევაზ თვარაძე, ჯემალ ლოლუა, ნოდარ შალაზონია (მხატვარ-რედაქტორი), ალექსანდრე სამსონია, ზეჟან სიხარულიძე (მთავარი რედაქტორის მოადგილე), ჯანსუღ ჩარკვიანი, თამაზ წივწივაძე, ნაფი ჭუსოიტი.

ტექნიკური რედაქტორი ირაკლი ღუნღუა

გადაცა ასაწყობად 19. 12. 88 წ. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 13. 01. 89 წ. ქალაქის ზომა 60 X 90/8, ფიზიკური ნაბეჭდი ფურცელი 1,5. სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 1,9. საქართველოს კაცის გამომცემლობა, ლენინის 14. შეკვ. 3185 უე 04607. ტირაჟი 130.000 ქურნალი გამოდის თვეში ორჯერ. რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

ჩვენი მისამართი: 880008. თბილისი-8, რუსთაველის პროსპექტი № 42.

ტელეფონები: მთავარი რედაქტორის — 99-55-54, მთ. რედ. მოადგილის — 93-19-42, პ/მგ მდივნის — 93-10-78, მხატვარ-რედაქტორის — 99-02-38, განყოფილებათა გამგეების — 93-49-32, რედაქტორ-ლიტმუშააკების — 99-02-38, მდივან-მეზანქანის — 99-76-69.

სატირიკო - იუმორისტический журнал «НИАН-ГИ» (На грузинском языке). Тбилиси, пр. Руставели № 42. Издательство ЦК КП Грузии, Ордена Трудового Красного Знамени типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, улица Ленина № 14.

ფასი 20 კაპ. ინდექსი 76137

ნახ. მ. აბაშიძისა

